

Obszar Natura 2000 Rudniańskie Modraszki – Kajasówka PLH120077

Powierzchnia: 447,24 ha

Położenie administracyjne: województwo małopolskie, powiat krakowski: gmina Czernichów

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (OZW):

zapropozowany: październik 2009,

zatwierdzony: marzec 2011 r.

Część obszaru Natura 2000 **Rudniańskie Modraszki – Kajasówka** objęta projektem (a więc bez rezerwatu przyrody Kajasówka, a także bez jego południowego otoczenia znajdującego się w granicach Rudniańskiego Parku Krajobrazowego), położona jest w mezoregionie Obniżenie Cholerzyńskie (512.32) wg podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego (2002).

Obszar ten ma w przewadze charakter rolniczy. Znaczący udział terenów zadrzewionych (niewielkie płaty lasów, szpalery i skupiska drzew) zaznacza się w południowo-zachodniej jego części. Analizowany obszar jest odwadniany systemem połączonych, częściowo niedrożnych rowów, w kilku miejscach podpiętrzonych przez bobry, odprowadzających wody w kierunku południowym do cieką Jesionka, który uchodzi z kolei do potoku Rudno (dopływu Wisły), już poza granicami obszaru.

Obszar jest wyniesiony od 219,1 do 253,2 m n.p.m. (od ok. 12 do ok. 45 m ponad dno doliny Wisły). Południowa część ma charakter równiny, część północna jest w przewadze nieznacznie nachylona w kierunku południowym.

Pokrywa glebowa nawiązuje do budowy geologicznej. Dno doliny Jesionki i innych cieków pokrywają gleby glejowe wytworzone na holocenijskich namulach i piaskach. Są one w przewadze traktowane jako użytki zielone. Tereny wyniesione ponad dna dolin, których podłoże geologiczne stanowią plejstocenijskie piaski terasów nadzalewowych, pokryte są czarnymi ziemiąmi zdegradowanymi. Inne typy i podtypy gleb – gleby brunatne i gleby brunatne wylugowane, wytworzone na piaskach wodnolodowcowych, pokrywają lokalnie fragmenty północnej części analizowanego terenu. Mają one nieznaczny udział w pokrywie glebowej i użytkowane są zazwyczaj jako grunty orne z racji lepszej przydatności rolniczej.

Szata roślinna ma mozaikowaty charakter. Roślinność obszaru tworzą liczne, zazwyczaj niewielkie płaty zbiorowisk o różnym charakterze – od gruntów ornych, przez zróżnicowane pod względem intensywności użytkowania i stopnia uwilgotnienia płaty łąk kośnych, po roślinność nie podlegającą aktualnie użytkowaniu, reprezentującą różne etapy sukcesji wtórnej dawnych pól i łąk – ugory opanowane przez gatunki ruderalne, czasem obcego pochodzenia, skupiska jeżyn, zarośla tarniny, zagajniki olszowe i brzozowe. W miejscach podtopionych rozwijają się dość rozległe płaty szuwarów. Mozaikowatość szaty roślinnej nawiązuje do rozdrobnienia podziału ewidencyjnego gruntów (mającego związek ze złożoną strukturą własności)

Przedmioty ochrony wg SDF oraz ekspertyzy fitosocjologicznej oraz entomologicznej:

2 gatunki motyli: modraszek telejus *Phengaris telei* (1059), modraszek nausitous *P. nausithous* (1061) oraz 3 typy siedlisk przyrodniczych: murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea* (6210), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris* (6510), zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion* (6410).

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Modraszek telejus *Phengaris teleius*

Występowanie w Polsce: głównie na południu kraju.

Status prawny w Polsce: ścisła ochrona gatunkowa.

Modraszek telejus to nieduży motyl dzienny (rozpiętość ok. 32 – 36 mm) z niebieskim wierzchem skrzydeł o czarnych obwódkach brzeżnych i rzędem plamek, przy czym u samic ciemniejsze zabarwienie jest intensywniejsze. Motyle wydają jedno pokolenie w ciągu sezonu i pojawiają się od końca czerwca do początku września, w zależności od warunków, w których bytują. Szczyt pojawu motyli przypada na przełom lipca oraz sierpnia. Modraszek telejus odwiedza kwiaty krwiciągu lekarskiego, wyki ptasiej oraz sierpika bawarskiego. Gąsienice żerują wewnątrz kwiatostanu krwiciągu lekarskiego, po czym schodzą na ziemię gdzie czekają na adopcję przez mrówki z rodziny *Myrmica*, które przenoszą je do mrowiska. Tam spędzają okres zimowy i są typowymi pasożytami, żywiącymi się larwami swoich gospodarzy, by latem kolejnego roku wyfrunąć z mrowiska. Motyle preferują wilgotne typy siedliskowe, w szczególności łąki oraz torfowiska, występujące naprzemianlegle z zaroślami i bardziej suchymi fragmentami łąk i pastwiskami.

Modraszek nausitous *Phengaris nausithous*

Występowanie w Polsce: głównie na południu kraju.

Status prawny w Polsce: ścisła ochrona gatunkowa.

Modraszek nausitous to niewielkich rozmiarów motyl dzienny (rozpiętość skrzydeł ok. 34 – 36 mm). Cechuje go wyraźny dymorfizm płciowy – u samca wierzch skrzydeł jest ciemnoniebieski z szeroką czarną obwódką i rzędem plamek na każdym ze skrzydeł, natomiast u samic występuje kolor ciemnobrązowy pozbawiony rysunku. Modraszki nausitous i telejus są do siebie bardzo podobne i jedynie spodnia strona skrzydeł z rzędami kropek pozwala je od siebie rozróżnić. Ponadto Modraszek nausitous także wydaje jedno pokolenie w ciągu sezonu i szczyt pojawu przypada na przełom lipca oraz sierpnia. Ma tę samą roślinę żywicielską - krwiciąg lekarski i analogicznie jak modraszek telejus potrzebuje mrówek aby przetrwać. Motyle modraszka nausitosa również preferują wilgotne typy siedliskowe, jednak nieco bardziej zakrzaczone. Obecność modraszków telejusa i nausitosa jest wyjątkowa ze względu na skomplikowaną kombinację czynników pozwalających na ich występowanie.

6210 Murawy kserotermiczne *Festuco-Brometea*

Murawy kserotermiczne to ciepłolubne zbiorowiska trawiaste o charakterze stepowym, których występowanie uwarunkowane jest warunkami klimatycznymi, glebowymi i orograficznymi. Zajmują zasobne w węglan wapnia stoki w dolinach dużych rzek lub wychodnie skał wapiennych. Są to zbiorowiska mające postać barwnych muraw, o bogatej i zróżnicowanej florze, często z udziałem gatunków reliktowych oraz rzadkich. W obszarze Natura 2000 występują one w rezerwacie przyrody Kajasówka. Z gatunków ciepłolubnych występują tu m.in. dziewięsiś bełłodygowy, kruszczyk szerokolistny, pierwiosnek lekarski i wyniosły, a także goryczuszka orzęsiona.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*

Łąki łąkowe są bogatymi florystycznie, wysokoprodukcyjnymi, wielokośnymi zbiorowiskami rozwijającymi się na niżu lub niższych położeniach w górach. Cechuje je udział takich traw, jak: rajgras wyniosły, kupkówka pospolita, stokłosa miękka, konietlica łąkowa. W runi znaczny udział mają wysokie byliny z rodziny baldaszkowatych: marchew zwyczajna, barszcz zwyczajny, pasternak zwyczajny, biedrzyca wielka. Niższą warstwę tworzą rośliny dwuliścienne np.: dzwonek rozpierzchny, koniczyna łąkowa, komonica pospolita, skalnica ziarenkowata, a w górach liczne gatunki przywrotników. Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne.

Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie

nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nierzaz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Płaty łąk świeżych wykształcają się zarówno na powierzchniach płaskich, jak i nachylonych, przy różnych ekspozycjach. Poziom wody gruntowej waha się, ale nigdy nie dochodzi do samej powierzchni. Jedynie płaty leżące w dolinach rzecznych mogą być sporadycznie zalewane przez wody powodziowe.

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe *Molinion*

Bogate w gatunki, wilgotne lub okresowo suche łąki z udziałem trzęślicy modrej, rozwijające się na glebach organogenicznych i mineralnych, od silnie zakwaszonych do zasadowych i o zmiennym poziomie wody gruntowej. Łąki te są zróżnicowane florystycznie i należą do najcenniejszych półnaturalnych zbiorowisk Polski i Europy Środkowej, mających ważne znaczenie w zachowaniu bioróżnorodności. Łąki te wyróżniają się wielogatunkową strukturą i swoistą fenologią rozwoju, a ich amplituda ekologiczna jest bardzo szeroka. Najwierniejsze i zarazem najlepsze gatunki reprezentatywne dla tego typu biotopu to m.in.: kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, goździk pyszny, nasięźrał pospolity, przytulia północna, czarcikęs łąkowy, bukwica zwyczajna. Zmienność poziomu zwierciadła

wody gruntowej, która utrzymuje się wysoko wiosną i jesienią, a opada nisko lub bardzo nisko w pełni lata, daje możliwość koegzystencji wielu gatunkom roślin, często o skrajnie różnych wymaganiach siedliskowych, charakterystycznych dla omawianego siedliska przyrodniczego. Innym ważnym czynnikiem wpływającym na wykształcenie się łąk trzęślicowych jest ekstensywne ich użytkowanie – sianokosy zwykle jesienią i wykonywane bardzo rzadko, nawet co kilka (np. 3–5) lat.

Koordynatorem prac nad projektem PZO jest Pan Radosław Koryga

(e-mail: radoslaw.koryga.krakow@rdos.gov.pl, tel. 12 619 91 41).

Kwestiami związanymi z projektem zajmuje się Pani Justyna Ślęzak

(e-mail: justyna.slezak.krakow@rdos.gov.pl, tel. 12 619 81 46).

Fundusze Europejskie

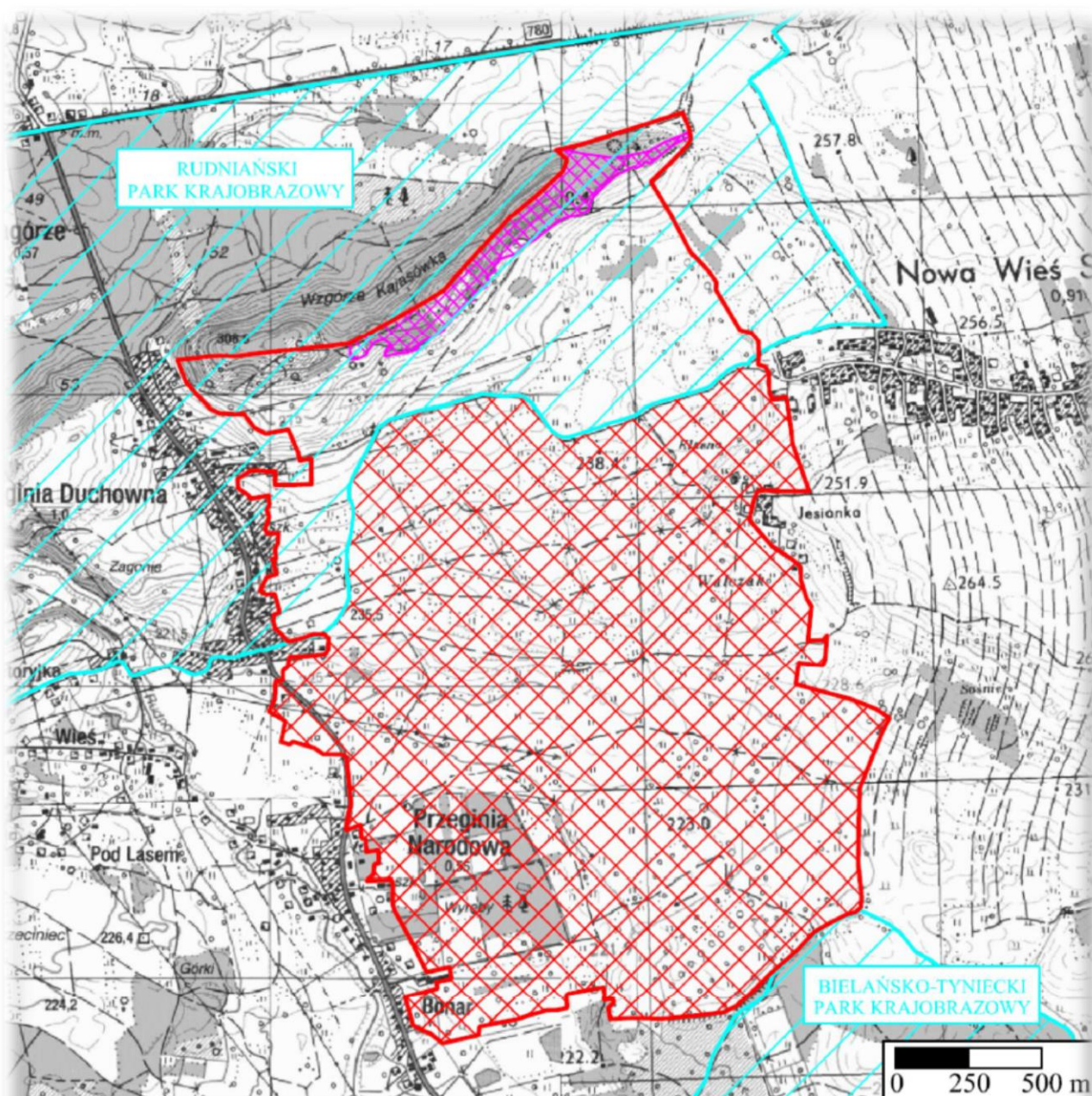
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki - Kajasówka PLH120077

LEGENDA

- zakres ekspertyzy (obszar o powierzchni 333,34 ha)
- granica obszaru Natura 2000 Rudniańskie Modraszki- Kajasówka PLH120077
- rezerwat przyrody Kajasówka
- parki krajobrazowe

Opracowano na podstawie Standardowego Formularza Danych dla obszaru Natura 2000 **Rudniańskie Modraszki – Kajasówka PLH120077**, Poradników ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręczników metodycznych – Gatunki zwierząt z wyjątkiem ptaków Tom 6 i Murawy, łąki, ziołorośla, wrzosowiska, zarośla Tom 3 oraz ekspertyzy fitytosocjologicznej i entomologicznej – etap I.